

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut / Kultur- och fritidstjänster

Vastuhenkilö:

Toimialajohtaja, arki- ja vapaa-aika

Ansvarsperson:

Sektordirektör, vardag och fritid

1 000 €	Talousarvio / Budget 2024	TA muutos / BU ändring 2024	TA+muutos / BU+ändring	Toteuma / Utfall 2024	Poikkeama /Avvikelse	Poikk.% / Avvik.%	Toteuma / Utfall 2023
Toimintatuotot / Verksamhetsintäkter	758		758	871	114	14,99 %	813
Toimintakulut / Verksamhetskostnader	- 6 916	26	- 6 890	- 7 147	- 257	3,73 %	- 6 692
Toimintakate / Verksamhetsbidrag	- 6 158	26	- 6 132	- 6 275	- 144	2,34 %	- 5 879

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tavoittavat kaiken ikäiset kuntalaiset. Ne edistävät ja tukevat yksilön ja yhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Ne ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja tukevat kunnan identiteettiä. Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosityksikkö muodostuu seuraavista palvelualueista: kirjasto-palvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut ja vapaa sivistys.

Verksamhetsidé

Taloudellinen tulos

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden koonatoimintakate ylittyy vuonna 2024. Ylitys johtuu liikuntapalveluiden talousarvioylityksestä. Palvelualueen menot kasvoivat odotettua suuremmiksi.

Ekonomiskt resultat

Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden olennaiset tapahtumat esitetään kunkin palvelualueen kohdalla.

Väsentliga händelser i verksamheten

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan keskeisenä tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämäinen. Asukasmäärän kasvaessa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Erityisesti lasten,

Bedömning av den framtida utvecklingen

nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Tämän lisäksi ikääntyvien paluita tulee kehittää.

Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki tuloyksikön palvelut pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan. Yhteisöllisyyden, kansalaistaitojen ja demokraattisen toiminnan tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa.

Kulttuuripalveluiden rooli hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä korostuu entisestään, kun kulttuurihyvinvoinnin merkitys tunnistetaan. On tärkeää, että kaikkien kunnan peruskouluikäisten mahdollisuus osallistua monipuolisiin kulttuuri- ja taidekokonaisuuksiin mm. Kulttuuripolun kautta taataan.

Nuorisotalon sijainti on Wessmantaloon muuton jälkeen helpommin saavutettavissa. Siksi Nikkilän nuorisotalon toiminnan siirtäminen Wessman-talon lasten ja nuorten toimintakeskukseen on myös jatkossa keskeinen ja tärkeä muutos toimintaan. Etsivän nuorisotyön valtionavun leikkaaminen voi vaikuttaa nuorisopalveluiden talouteen heikentävästi.

Väestön ikääntymisen myötä Sipoon opiston opiskelijat toivovat aikaisempaa enemmän opetuksen järjestämistä päiväopetuksena, jota voidaan järjestää ainoastaan opiston omissa tiloissa. Vuoden 2024 vapaan sivistystyön valtionosuuksien leikkaus (14,8 %) pienentää Sipoon kunnan saamia valtionosuuksia noin 69 000 €:lla. Leikkaus voidaan osittain kompensoida korottamalla kurssimaksuja.

Kirjastopalveluiden käyttöaste jatkaa nousua, koska maksuttomien palveluiden kysyntä on kasvussa taloustilanteen kiristyessä. Uusi kansallinen e-kirjasto lisää e-aineistojen saavutettavuutta. Kirjastopalveluiden rooli lukutaidon edistäjänä korostuu entisestään ja yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään ja kehitetään jatkuvasti.

Toiminnan tunnusluvut
Verksamhetens nyckeltal

Tunnusluvut / Nyckeltal	2022	2023	2024
Kustannus euroa/asukas / Kostnader euro/invånare		395	420
Sipoon opiston opetustunnit / Sibbo instituts undervisningstimmar	10 958	10 017	9 641
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas / Sibbo instituts verksamhetsbidrag euro/invånare	34	36,5	37
Kirjaston kävijämäärät / Bibliotek, antal besökare	160 343	203 938	207 658
Kirjaston lainausten määrä/asukas / Antalet lån/invånare	12	13,15	13,81
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas / Kulturtjänsters verksamhetsbidrag, euro/invånare	37	34,5	43
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset / Grundläggande konstutbildning, antal barn	807	863	796
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas / Idrottstjänsters verksamhetsbidrag euro/invånare	85	87	94
Liikunta-avustukset, euroa/asukas / Idrottsbidrag, euro/invånare	13	13	13
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas / Ungdomstjänsters verksamhetsbidrag, euro/ invånare	34	34,5	35
Kohtaamiskertojen määrä nuorisotyössä / Antalet möten i ungdomsarbetet	56 460	58 600	54 300

4. Rakennetaan huomisen Sipoolle tasapainoinen käyttötalous ilman tulonveronkorotuksia

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä. (vaikuttaa Hyte-kertoimeen)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Liikunta kunnan toiminnassatiedonkeruu (painotettu arvo TeaViisarissa)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	100
Eteneminen	Kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksellä on nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, joka toimii myös poikkihallinnollisena liikunnan edistämisen työryhmänä. Kun työryhmässä käsitellään liikunnan edistämisen asioita, työryhmä kokoontuu laajennetulla kokoonpanolla ja kokouksiin osallistuu liikuntapalvelupäällikkö. Liikunnan edistämisen asioiden vastuuhenkilönä toimii liikuntapalvelupäällikkö.		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Kunta madaltaa lasten ja nuorten kulttuuri- ja harrastustoimintaan osallistumisen kynnyksiä.		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Kulttuuripolun osallistujamääräseuranta kulttuuripolku.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	4 262
Mittari	Kirjastojen tapahtuma- ja näyttelymäärät (Suomen yleisten kirjastojen tilastot)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	356
Mittari	Hobaritoimintaan liittyvien kulttuuriharrasteryhmien ja niihin osallistuneiden koululaisten määrä.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024

Liite Bilaga 1 ARVA / Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.

		0	1 441
Eteneminen	Kunnassa ei ole hyte-kertoimessa tarkoitettua pysyvää käytäntöä, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa. Kulttuuri- ja liikuntapolun mukainen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Luvussa mukana arvio kulttuuripalveluiden osuudesta ja kirjaston ja nuorisopalveluiden sekä liikuntapalveluiden osuus. Liikuntapalveluilta lumipäivät vuosiluokille 1-2. ja koulu-uinnit vuosiluokille 1-4. Kirjasto on järjestänyt tapahtumat suunnitelmien mukaan. Yhteensä tapahtumia on ollut 356 ja osallistujia noin 6450 (mukana tapahtumat kaikenikäisille) Sipoon opisto on parantanut viestintää kodeille.		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Kutsumme säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. (vaikuttaa Hyte-kertoimeen)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Liikunta kunnan toiminnassa tiedonkeruu (painotettu arvo TeaViisarissa)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	100
Eteneminen	Seurafoorumi järjestetty 24.10.2024. Lisäksi Sipooseen perustettiin Seuraparlamentti (Föreningsparlamentet), johon yhdistykset valitsevat keskuudestaan erilaisten seurojen edustajia. Seuraparlamentin tavoitteena edistää sipoolaisten hyvinvointia liikunnan keinoin, kehittää liikunnan toimintaedellytyksiä sekä edistää erilaisten seurojen (mm. eri lajien seurojen, pienten seurojen, suurien seurojen, kyläyhdistysten) ja kunnan välistä vuoropuhelua. Seuraparlamentin perustaminen on esitelty ja hyväksytty kunnan johtoryhmässä 21.20.2024 ja kunnanjohtaja on tehnyt Seuraparlamentin perustamispäätöksen 11.11.2024.		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Lapsille ja nuorille tarjottavien palveluiden viestinnän parantaminen		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Nuorisopassin käyttäjämäärä ja palvelutarjonnan määrä.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	294
Mittari	Lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan asiakasmäärät.	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	9
Eteneminen	Nuorisopassi otettu käyttöön. Käyttäjämäärä 294 ja palvelutarjonnan määrä 24. Lasten ja nuorten liikuntaneuvonpolku rakennettu ja palvelu otettu käyttöön, potilastietojärjestelmän kautta HVAn kautta lähetteellä tullut 4 henkilöä ja itsenäisesti palveluun hakeutuneita 5 henkilöä.		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa. (vaikuttaa Hyte-kertoimeen)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Liikunta kunnan toiminnassatiedonkeruu (painotettu arvo TeaViisarissa)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	100
Eteneminen	Vuonna 2024 valmistellussa hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa vuodelta 2023 raportoitiiin fyysistä toimintakykyä kuvaavien Move-mittausten tulokset, lasten ja nuorten ylipainoisuus sekä liikuntapalveluiden lapsille ja nuorille kohdistettuja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä. Keväällä 2025 valmistuvassa laajassa hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa raportoidaan yksityiskohtaisemmin lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta.		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin. (vaikuttaa Hyte-kertoimeen)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Liikunta kunnan toiminnassatiedonkeruu (painotettu arvo TeaViisarissa)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	10 0

Liite Bilaga 1 ARVA / Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.

Eteneminen	<p>TEAvisarin mukaisesti kyseinen kohta Hyte-kertoimessa täyttyy ja arviosta tulee täyden pisteet, mikäli liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat johonkin seuraavista kohdista: lautakuntapäätösten valmistelu, palveluverkon suunnittelu, esimerkiksi kouluverkko tai päiväkotiverkko, liikuntaolosuhteiden kehittäminen. Liikuntapalvelupäällikkö on osallistunut liikuntaolosuhteiden kehittämiseen sekä haastateltu palveluverkon suunnitteluun vuonna 2024.</p> <p>Sipoon kunnassa ei ole käytössä päätösten vaikutusten ennakoarviointia systemaattisena menetelmänä. Varhaiskasvatuksen toimialalla on toteutettu joitakin lapsivaikutusten arviointeja, mutta liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat eivät ole osallistuneet niihin.</p>		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
Liikuntapalveluiden avainlukuja esitetään vapaa-ajan jaostolle ja kunnan johtoryhmälle. (vaihtaa Hyte- kertoimeen)		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Luvut on esitetty kerran toimintavuonna 2024. (toteutunut=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2024
		0	100
Eteneminen	Liikuntapalveluiden avainlukuja on esitetty kahteen kertaan vapaa-ajanjaostolle kesäkuussa ja marraskuussa 2024. Liikuntapalveluiden avainluvut on esitetty kunnan johtoryhmässä lokakuussa 2024.		